

BESKÆFTIGELSESREGION
SYDDANMARK

KONTRAKT 2012

Marts 2011

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. INDLEDNING	2
2. HOVEDUDFORDRINGEN: FRA OFFENTLIG FORSØRGELSE TIL JOB	3
3. MINISTERENS MÅL 1 – DE JOBKLARE	5
3.1. Analyse	5
3.2. Regionale fokusområder	7
3.3. Resultatmål	8
4. MINISTERENS MÅL 2 – FÆRRE PÅ PERMANENTE YDELSER	8
4.1. Analyse	8
4.2. Regionale fokusområder	9
4.3. Resultatmål	10
5. MINISTERENS MÅL 3 – DE UNGE	10
5.1. Analyse	10
5.2. Regionale fokusområder	12
5.3. Resultatmål	13
6. MINISTERENS MÅL 4 – IKKE-VESTLIGE INDVANDRERE OG EFTERKOMMERE	13
6.1. Analyse	13
6.2. Regionale fokusområder	15
6.3. Resultatmål	16
7. KONTRAKTFORHOLD	17

KONTRAKT 2012

1. INDLEDNING

Kontrakt 2012 er Det Regionale Beskæftigelsesråds (RBR) kontrakt med ministeren om beskæftigelsesindsatsen i 2012. Kontrakten udgør således rammerne for RBR og Beskæftigelsesregionens dialog med jobcentrene, kommunale udvalg, LBR, a-kasser og øvrige aktører om den beskæftigelsespolitiske indsats i 2012.

Kontrakt 2012 bliver grundlaget for RBR's beskæftigelseskonference den 2. maj og for konferencen for LBR og kommunale udvalg i november 2011. I juni måned vil RBR yderligere uddybe sine anbefalinger til Beskæftigelsesplan 2012 i en skriftlig henvendelse til de politiske udvalg og LBR.

Udgangspunktet for Kontrakt 2012 er ministerens udmelding af de fire landsdækkende mål. Hvert mål vurderes ud fra de beskæftigelsespolitiske udfordringer i Syddanmark, som beskrevet i RBR's "Analyserapport 2012". For hvert ministermål er der fremhævet en række regionale fokuspunkter, som fordrer særlig opmærksomhed i den beskæftigelsespolitiske indsats i Syddanmark.

Til ministermålene er tilknyttet regionale resultatmål, som vil indgå i Beskæftigelsesregionens drøftelser med jobcentrene om målniveauer i beskæftigelsesplanerne og i opfølgningen på resultater og effekter.

Ambitionsniveau i de lokale mål for indsatsen samt hvad der lokalt sættes særlig fokus på, vil variere efter forholdene på de lokale arbejdsmarkeder. Beskæftigelsesregionen vil i dialogen med jobcentrene løbene tilbyde sparring om Beskæftigelsesplanen og senere kommentere den skriftligt inden vedtagelsen i kommunalbestyrelsen i oktober 2011.

2. HOVEDUDFORDRINGEN: FRA OFFENTLIG FORSØRGELSE TIL JOB

Siden lavkonjunktoren satte ind i sommeren 2008 er antallet af personer på offentlig forsørgelse forøget. Især antallet af arbejdsmarkedspare ledige er steget betydeligt frem til 2010, hvor stigningstakten i løbet af 2010 dog begyndte at stagnere.

Ifølge prognoserne forventes ledigheden i 2011 at være på niveau med 2010, mens den langsomt begynder at falde i 2012. Overordnet forventes beskæftigelsen stort set at være uændret i 2011 og 2012. Den demografiske udvikling gør sig stadig mere gældende på mellem og langt sigt. Med udsigt til fortsat faldende arbejdsstyrke og langsomt stigende beskæftigelse på mellemlangt sigt, giver det følgende hovedudfordringer for beskæftigelsespolitikken:

- ledige skal hurtigt tilbage i job – langtidsledigheden skal bekæmpes (ministermål 1)
- bedre hjælp til ledige på kanten af arbejdsmarkedet – færre mennesker på permanent offentlig forsørgelse (ministermål 2)
- at unge kommer i uddannelse eller job (ministermål 3)
- at flere indvandrere og efterkommere skal i job (ministermål 4)

Udbud og efterspørgsel på arbejdskraft på kort sigt

Arbejdsmarkedet i Syddanmark har haft en nedadgående udvikling med faldende beskæftigelse og stigende ledighed. Beskæftigelsen er især faldet inden for bygge og anlæg samt industrien i perioden 2008 til 2010. I 2011 forventes der at ske en forskydning i beskæftigelsen, hvor beskæftigelsen begynder at stige inden for industrien og falde inden for den offentlige sektor.

På det seneste har ledigheden været uændret, men antallet af langtidsledige er stadig stigende. Indikatorer for beskæftigelsen viser dog en begyndende stigning i beskæftigelsen fra februar til august 2010 i Syddanmark.

Der er fortsat mange nye jobåbninger som en del af den rotation, der er på arbejdsmarkedet, også inden for brancher som p.t. har nedgang i beskæftigelsen. Således fik 31 % af de nyledige job igen inden for 3 måneder i perioden 3. kvartal 2009 til 2. kvartal 2010.

Med den relativt store jobrotation og spæde optimisme i jobmarkedet er det vigtigt både at fokusere på de nye ledige og aktivt at hjælpe personer, der rammes af langtidsledighed, tilbage i job. Det gælder ikke mindst personer med anden etnisk herkomst, unge som ikke umiddelbart er uddannelsesminded og dimittender som efter endt uddannelse har svært ved at komme ind på arbejdsmarkedet.

For de ledige er det væsentligt, at der sker en målretning i indsatsen mod de områder, hvor der fortsat er gode beskæftigelsesmuligheder. Faglig mobilitet og geografisk pendling er med til at øge de lediges jobmuligheder.

Faktaboks 1: Udviklingen på arbejdsmarkedet i Syddanmark

- Fra 2008 til 2010 er bruttoledigheden steget med 10.300 personer. Over en 5-årig periode fra 2005 til 2010 er bruttoledigheden dog faldet med 5.000 personer
- I december 2010 var bruttoledigheden på 6 % af arbejdsstyrken, svarende til 34.832 personer
- Det skønnes, at beskæftigelsen i Syddanmark samlet vil stige med ca. 200 personer i 2011 og med yderligere 1.000 personer i 2012. Bruttoledigheden forventes at falde med 700 personer fra 2010 til 2011 og med yderligere 1.600 personer fra 2011 til 2012.
- Beskæftigelsen har især været faldende inden for industrien og byggebranchen, men i 2011 forventes beskæftigelsen at falde inden for den offentlige sektor og stige inden for industrien. Beskæftigelsen inden for industrien og byggebranchen vil dog fortsat være langt fra niveauet inden, krisen satte ind.
- Antallet af permanent forsørgede i Syddanmark er steget med 11 % over 4 år til 78.500 personer i august 2010.
- Arbejdsstyrken forventes at falde med 35.000 personer over de næste 20 år.

På mere end 3 års sigt og længere frem forventes der igen mangel på arbejdskraft som følge af den demografiske udvikling, hvor stadig flere har mulighed for at forlade arbejdsmarkedet og gå på pension. De brancher, som har en særlig stor andel af beskæftigede over 55 år, er undervisning, offentlig administration og finanssektoren.

I de senere år har indvandrere og efterkommere bidraget til en øget erhvervsfrekvens, og det er vigtigt at fastholde den positive udvikling som modvægt mod tilbagetrækningen fra arbejdsmarkedet i de kommende år.

På baggrund af demografien, strukturændringer og den stadigt stigende teknologiske udvikling forventes der en stigende mangel på uddannet arbejdskraft og overskud af ufaglært arbejdskraft. Manglen på uddannet arbejdskraft forstærkes af, at næsten en fjerdedel af de ungdomsårgange, der aktuelt forlader folkeskolen, ikke forventes at opnå en kompetencegivende uddannelse i de kommende ti år – med mindre tendensen til uddannelse blandt regionens unge ændres mærkbart.

For at fastholde og øge udbuddet af arbejdskraft er det desuden vigtigt fortsat at have fokus på sygefraværet. Samspelet mellem den syge, virksomheden og jobcentrene er forudsætningen for, at der fortsat er fokus på, at den syge hurtigt kan vende tilbage til arbejdsmarkedet.

3. MINISTERENS MÅL 1 – De jobklare

Beskæftigelsespolitisk indsatsområde:

Styrket indsats for at virksomhederne får den arbejdskraft, de har behov for.

Mål:

”Jobcentrene skal sikre, at antallet af ledige med mere end tre måneders sammenhængende ledighed begrænses mest muligt.”

3.1. Analyse

En stor del af de ledige er kun ledige i kort tid mellem to job, hvorfor arbejdsmarkedet er at se som en banegård, hvor mange stiger på efter kort tid. Det er væsentligt, at ventetiden mellem 2 job ikke bliver for lang, for at undgå at ledige glider over i arbejdskraftreserven¹ eller langtidsledighed².

Faktaboks 2: De jobklare ledige

Nyledige:

- 3 måneder efter nyledighed er 32,3 % af dagpengemodtagerne og 22,4 % af kontanthjælpsmodtagerne i beskæftigelse igen (3. kv. 09 – 2. kv. 10). Andelen er faldet siden ledigheden vendte.
- Selv om mænd har den højeste ledighed, er det også mænd, som finder job hurtigt igen.
- Unge dagpengemodtagere under 30 år har sværere ved at finde job hurtigt efter nyledighed end dagpengemodtagere over 30 år. For kontanthjælpsmodtagere har unge under 25 år lettere ved at finde job hurtigt end unge over 25 år.

Arbejdskraftreserven:

- Der er i december 2010 i alt 25.577 personer i arbejdskraftreserven.
- 83 % er dagpengemodtagere.
- Reserven er steget med 5,9 % fra december 2009 (steget med 9,7 % for dagpengemodtagere og faldet med 10 % for kontanthjælpsmodtagere i forbindelse med indføringen af de nye matchkategorier).
- Andel ledighedsberørte, der kommer i reserven, er steget fra 61,8 % til 66,1 %.
- 56 % af dagpengemodtagerne og 51 % af kontanthjælpsmodtagerne er mænd, men reserven er steget mest for kvinder.
- 59 % af kontanthjælpsmodtagerne er under 35 år. 59 % af dagpengemodtagerne er over 40 år.
- 3F, HK og Kristelig A-kasse udgør tilsammen 51 % af reserven for dagpengemodtagere. DANA, teknikerne og HK er a-kasserne med størst andel ledighedsberørte i reserven.

Langtidsledige:

- Antallet af forløb med mere end 1 års varighed er i november 2010 på 4.360. I november 2009 var der 2.387 forløb med mere end 1 års varighed. Stigningen har været størst for dagpengemodtagere (120 %), mens langtidsledige jobklare kontanthjælpsmodtagere er steget med 20 %.

¹ Arbejdskraftreserven er karakteriseret ved at være ledige på dagpenge, kontant- eller starthjælp, som har modtaget offentlig forsørgelse i mindst 13 uger uden afbrydelser af mere end 4 ugers varighed. Fra 2011 omfatter reserven også deltidsledige og personer med korte sygdomsforløb i ledighedsforløbet.

² Langtidsledige er karakteriseret ved at have været ledige i mindst 12 måneder.

- På trods af den stigende ledighed er der fortsat ledige inden for mangelområder og paradoksområder i arbejdskraftreserven.

Kilde: www.jobindsats.dk

Målet i 2012 er en mere gunstig udvikling i reserven end i ledighedsudviklingen generelt og et fokus på at undgå, at ledige hænger fast i arbejdsløshed. På trods af en forventning om en ledighedsudvikling, der flader ud i løbet af 2011, er der risiko for, at andelen af langtidsledige stiger. En lang varighed på dagpenge eller kontanthjælp vanskeliggør vejen tilbage til arbejdsmarkedet. Jobcentrene bør ligeledes holde fokus på de dagpengemodtagere, som er i slutningen af den 2-årige dagpengeperiode, eksempelvis via særlige indsatser med puljemidler. I november 2010 var der 2.851 personer, som havde et dagpengeforløb mellem 1 og 2 år. Samtidig var der 438 personer med et forløb over 2 år.

Visse grupper rammes hårdere af konjunkturedgange og er i større risiko for langtidsledighed. Det drejer sig især om grupper, der som følge af sprogproblemer, manglende uddannelse, sociale kompetencer, helbred, kort erhvervs erfaring mv. står uden et solidt fodfæste på arbejdsmarkedet. Herunder unge, der ikke har uddannelse eller endnu ikke har opnået en fast tilknytning til arbejdsmarkedet, dimittender, etniske minoriteter og ufaglærte.

Konjunktursituationen har i særlig grad ramt industri- og byggefagene, men udviklingen forventes her at aftage, således at der fortsat er mange fagområder inden for gode beskæftigelsesmuligheder. På trods af den stigende ledighed er der fortsat mangelsituationer flere steder på det syddanske arbejdsmarked, bl.a. inden for sundhedsbranchen. I takt med, at konjunktursituationen vender og med en faldende arbejdsstyrke pga. den demografiske udvikling, vil presset på arbejdsmarkedet fastholdes, og der vil opstå mangelsituationer inden for flere områder. For at virksomhederne kan få den rigtige arbejdskraft, er en tidlig og aktiv linje i beskæftigelsesindsatsen nødvendig.

En aktiv beskæftigelsesindsats er vigtig i forhold til at hjælpe de ledige hurtigst muligt i arbejde, hvor følgende indsatser må prioriteres:

- Tidlige og intensive kontaktføløb kombineret med fremrykket aktivering.
- Korte og målrettede vejledningsforløb i forhold til lediges jobsøgning i forhold til aktuelle og fremtidige jobåbninger. På trods af konjunktursituationen er der en stor rotation på arbejdsmarkedet. Der kommer hele tiden nye ledige, men en stor del af dem finder hurtigt arbejde. En forudsætning for den hurtige omsætning er, at de ledige ved, hvor jobbene er.
- Fokus på faglig og geografisk mobilitet. De ledige skal understøttes i at søge fagligt og geografisk bredt. Voksenlærlingeordningen er et redskab, der kan understøtte den faglige mobilitet.
- Målrettet aktivering af længerevarende ledige med brug af virksomhedsvendt aktivering og opkvalificering og uddannelse målrettet aktuel mangel.
- Lokale strategier for at få eller fastholde kendskab til virksomhedernes behov for arbejdskraft.
- Særlig fokus på langtidsledighedspakkens muligheder og iværksættelse af særlige regionale initiativer.

Når økonomien bevæger sig ind i en lavkonjunktur vil det oftest være industrien og bygge-
fag, der rammes først. Senere i konjunkturforløbet rammer ledigheden mere bredt på bran-
cher, og det bliver blandt andet inden for privat service, at ledigheden stiger.

3.2. Regionale fokusområder

Undgå og modvirke langtidsledighed

Langtidsledigheden skal begrænses mest muligt. Lang varighed på dagpenge eller kontant-
hjælp vanskeliggør vejen tilbage på arbejdsmarkedet og øger risikoen for overgang til per-
manente forsørgelsesydelse. Langtidsledigheden skal begrænses mest muligt gennem en
tidlig og aktiv beskæftigelsesindsats samt en særlig indsats for de, der bliver hængende i le-
dighed. Der skal være fokus på både den geografiske og faglige mobilitet.

Et godt virksomhedssamarbejde

Skal indsatsen mod langtidsledighed lykkes, skal jobcentrene have fokus på samarbejdet
med virksomhederne. Der bør lokalt arbejdes for strategier, som bidrager til et godt virksom-
hedssamarbejde. Arbejdsmarkedsstyrelsen har i samarbejde med BER udarbejdet en p'ece,
som giver input til at forbedre og udvikle jobcentrenes samarbejde med virksomhederne.

Paradksområder

Er karakteriseret ved rekrutteringsvanskeligheder og samtidig en relativt høj ledighed. Derfor
skal der fokus på alle paradksområder i arbejdskraftreserven. Derudover kan der være
ubesatte hotjob, der ikke har krav til specifikke kvalifikationer og erfaring, men som ledige
ikke er tilstrækkeligt opmærksomme på i deres jobsøgning.

Gode/rigtig gode beskæftigelsesmuligheder

P.t. er 57 % af alle stillingsbetegnelser inden for områder med gode eller rigtig gode beskæf-
tigelsesmuligheder. Det er derfor vigtigt, at jobcentrene har fokus herpå, og at ledige søger
aktivt mod disse områder, også selv om mangelområderne er blevet færre.

Op-/omkvalificering af ufaglærte

Det er altid vigtigst at se på, hvordan den enkelte ledige kommer hurtigst i job, men der er
ledige i arbejdskraftreserven, som ikke kan komme i job uden at blive op-/omkvalificeret. Det
gælder især ledige med en kort uddannelsesbaggrund/ufaglærte, som kan op-/omkvalifice-
res inden for mangelområder. Endelig kan læse- og regneundervisning for såvel ufaglærte
som faglærte være en forudsætning for videre op-/omkvalificering til et nyt job.

Unge i arbejdskraftreserven

Der er en stor gruppe yngre kontanthjælpsmodtagere under 34 år i arbejdskraftreserven. De
er arbejdsmarkedsparate og bør videre i uddannelse eller job.

I den nuværende konjunkturedgang er dimittendledigheden steget kraftigt, og der skal op-
mærksomhed på at begrænse deres antal i arbejdskraftreserven, bl.a. ved målrettet anvendelse af løntilskud og fokus på job i beslægtede fagområder.

3.3. Resultatmål

Antallet af ledige med mere en 3 måneders sammenhængende offentlig forsørgelse udgør maksimalt 23.000 ledige i december 2012, svarende til et fald på 10,1 % i forhold til december 2010.

4. Ministerens mål 2 – Færre på permanente ydelser

Beskæftigelsespolitisk indsatsområde:

Bedre hjælp til ledige på kanten af arbejdsmarkedet – færre mennesker på permanent offentlig forsørgelse

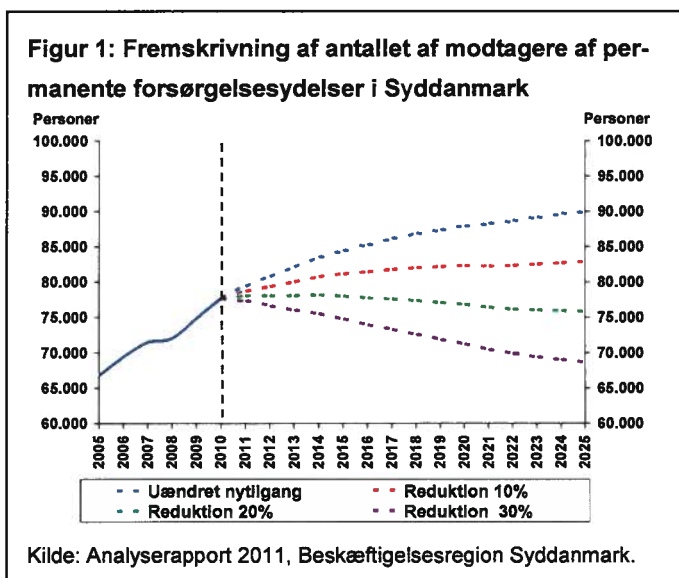
Mål:

"Jobcentrene skal sikre, at tilgangen af personer på permanente forsørgelsesordninger (ledighedsydelse, fleksjob og førtidspension) begrænses mest muligt"

4.1. Analyse

Mere end hver tiende borger i Syddanmark ml. 16 og 64 år er på en permanent forsørgelsesydelse. Både af hensyn til den faldende arbejdsstyrke og af hensyn til at fastholde den enkeltes arbejdsmarkedsperspektiv er det vigtigt med fokus på at begrænse antallet af personer på permanente forsørgelsesydelser.

Ud over den aldersbetingede afgang er der kun en meget begrænset afgang fra gruppen af permanent forsørgede. Det er derfor vigtigt at have fokus på at begrænse *tilgangen* til de permanente forsørgelsesydelser, og ministermålet er derfor også i 2012 formuleret som en begrænsning i tilgangen.

Der var i 2010 en tilgang på 5.500 personer til permanente forsørgelsesydelser i Syddanmark. Af disse var de 3.700 til førtidspension. Tilgangen har været faldende siden 2008, og tilgangen i 2010 var således 12 % lavere end i 2009. Dette til trods skal den årlige tilgang til de permanente forsørgelsesydelser begrænses med yderligere 20 % for blot at holde antallet af

personer på permanente ydelser på samme niveau som i dag³.

³ "Analyserapport 2012 for Syddanmark", Beskæftigelsesregion Syddanmark (2011).

Det er på denne baggrund særligt problematisk med det stigende antal tilkendelser af førtidspensioner til unge, der har mange år foran sig på permanente ydelser.

Faktaboks 3: Karakteristika for modtagere af permanente offentlige forsørgelsesydelse, november 2010

I december 2010 var der 78.800 fuldtidspersoner på ledighedsydelse, fleksjob eller førtidspension i Syddanmark. Dette er en stigning på 7.800 siden januar 2006. Gruppen er karakteriseret ved:

- Flere kvinder er på permanent forsørgelse. Dette gælder især fleksjob og ledighedsydelse, men også førtidspension. 57 % af de permanent forsørgede er kvinder.
- 59 % er over 50 år og ca. 5 % er under 30 år. For førtidspension har der de seneste år været en kraftig vækst i tilkendelser af førtidspension til unge.
- Ikke-vestlige indvandrere er overrepræsenteret blandt førtidspensionister. 15 % af de ikke-vestlige indvandrere ml. 16 og 66 år i Syddanmark er på førtidspension mod 8 % af den etnisk danske befolkning.
- 53 % af nytilkendelserne til førtidspension sker på baggrund af psykiske diagnoser, og antallet er steget kraftigt. I perioden 4. kv. 2009 – 3. kv. 2010 fik 2.300 borgere førtidspension på baggrund af en psykisk diagnose mod 1.700 i 2007.

Kilde: www.jobindsats.dk og Ankestyrelsen.

Tilgangen til permanente forsørgelsesydelse kommer især fra sygedagpenge og kontanthjælp. Ca. 60 % af tilgangen til fleksjob/ledighedsydelse og 75 % af tilgangen til førtidspension kommer direkte fra kontanthjælp eller sygedagpenge⁴. For at mindske tilgangen er det derfor afgørende at lykkes med en beskæftigelsesrettet indsats over for disse grupper.

Undersøgelser viser, at en del af de borgere, der tilkendes permanente forsørgelsesydelse, efterfølgende genvinder arbejdsevnen efter nogle år⁵. Dette gælder især personer med psykiske lidelser. En intensiv afklarende indsats over for grupper med høj risiko for at komme på permanente ydelser er derfor vigtig.

4.2. Regionale fokusområder

Tidlig og intensiv afklarende indsats

En effektiv screening af risikosager og en tidlig og intensiv afklaring af borgere i risiko for at tilgå permanente ydelser kan medvirke til at begrænse tilgangen. Erfaringerne fra bl.a. "Ny Chance til Alle" viser samtidig, at en håndholdt indsats med en tæt og intensiv kontakt nytter også for de svagere borgere.

En aktiv virksomhedsvendt indsats

For borgere med kun lidt eller slet ingen erfaring med arbejdsmarkedet kan afprøvning på virksomheder bidrage til, at de får succesoplevelser og gradvist nærme sig det ordinære arbejdsmarked. For sygemeldte er det vigtigt at fastholde kontakten til arbejdsmarkedet under

⁴ Kilde: DREAM

⁵ "Praksisundersøgelse 2009 – fleksjob", SFI, Arbejdsmarkedskommissionen (2009), "Personer med handicap: Helbred, beskæftigelse og førtidspension 1995-2008", SFI (2009).

sygemelding, hvor især delvise raskmeldinger er et effektivt redskab. For de svagere grupper har især virksomhedsrettet aktivering gennem virksomhedscentre haft positive effekter. Det er her vigtigt med godt samarbejde med de lokale virksomheder, bl.a. med henblik på at skaffe tilstrækkeligt med virksomhedsrettede pladser.

For store dele af målgruppen kan den virksomhedsrettede indsats dog ikke stå alene. Det er her nødvendigt at supplere med indsatser i form af vejledende, afklarende og opkvalificerende forløb og/eller parallelindsatser som eksempelvis stresshåndtering.

Fokus på progression og samarbejde på tværs af politikområder

For grupper med risiko for at tilgå permanente ydelser vil der ofte være behov for en langvarig indsats, hvor den enkelte gradvist kan nærme sig det ordinære arbejdsmarked. Ofte vil der være behov for parallelle indsatser, hvor beskæftigelsesindsatsen kombineres med f.eks. behandlingstilbud. Det er derfor vigtigt med fokus på et velfungerende samarbejde på tværs af politikområder og på et effektivt internt samarbejde mellem jobcentret og andre forvaltninger.

4.3. Resultatmål

Antallet af personer på permanente forsørgelsesordninger (ledighedsydelse, fleksjob og førtidspension) skal begrænses til 4.400 personer i december 2012, svarende til et fald på 20,3 % i forhold til december 2010.

5. MINISTERENS MÅL 3 – DE UNGE

5.1. Analyse

Tabel 1: Sammensætning og udvikling af unge på offentlig forsørgelse i Syddanmark

	Antal fuld- tidsper- soner i 2009	Antal fuld- tidsper- soner i 2010	Ændring i prc.	Andel af ydelses- gruppen	Andel af unge- gruppen
Dagpenge	4.239	6.255	47,6	20,0	26,6
Kth. Jobklare	3.458	3.364	-2,7	52,1	14,3
kth. Indsatsklare	4.272	4.726	10,6	39,7	20,1
Kth. Midl. Passive	810	1.461	80,4	25,3	6,2
Sygedagpenge	2.463	2.766	12,3	12,4	11,8
Introduktionsydelse	177	304	71,8	44,4	1,3
Forrevalidering	345	381	10,4	80,0	1,6
Revalidering	671	642	-4,3	20,6	2,7
Ledighedsydelse	173	191	10,4	5,2	0,8
Fleksjob	476	453	-4,8	3,2	1,9
Førtidspension	2.742	2.945	7,4	4,9	12,5
I alt	19.826	23.488	18,5	14,6	100

Fra 2009 til 2010 er antallet af unge på offentlig forsørgelse i Syddanmark vokset fra 19.826 til 23.488, svarende til en stigning på 18,5 %. Herved udgør de unge 14,5 % af alle ydelsesmodtagere i Syddanmark i 2010. De største enkeltgrupper for unge ydelsesmodtagere er dagpengemodtagere (26,6 %), indsatsklare kontanthjælpsmodtagere (20,1 %), jobklare kontanthjælpsmodtagere (14,3 %) og førtidspensionister (12,5 %).

Dagpenge- og jobklare kontanthjælpsmodtagere

I 2010 var der i alt 9.169 jobklare unge fuldtidspersoner i Syddanmark, hvoraf 6.255 var dagpengemodtagere og 3.364 var kontanthjælpsmodtagere.

Stigningen i antallet af unge dagpengemodtagere (47,6 %) skyldes, at de unge rammes hårdt af konjunkturtilbageslag, der både øger risikoen for at blive afskediget grundet manglende erfaring eller uddannelse og gør det vanskeligere at få job som nyuddannet. Samtidig bliver det sværere for de uddannelsessøgende at finde tilstrækkeligt med praktikpladser.

Det er derfor vigtigt, at de unge hjælpes til at få fodfæste på arbejdsmarkedet eksempelvis gennem brugen af virksomhedsrettede tilbud, hvor de unge opnår nye kompetencer og erfaring, ligesom de indgår i netværk, hvor jobåbninger bliver mere synlige.

Kravene til uddannelsesmæssige kompetencer på arbejdsmarkedet er stigende, og det er en udvikling, der forventes at fortsætte fremadrettet. En fremskrivning viser, at der i 2019 forventes at mangle 35.000 personer med en videregående uddannelse i forhold til arbejdsmarkedets efterspørgsel. Samtidig forventes der at være et overskud på 43.000 ufaglærte.

Målet for jobklare unge med uddannelse er at komme i ordinær beskæftigelse, mens unge uden uddannelse vejledes og opkvalificeres mhp. at tage en kompetencegivende uddannelse.

Dimittendledighed

Dimittendledigheden udgør et særligt problem ift. de unge ledige. Dimittendledigheden ligger historisk over ledigheden generelt, og i konjunkturomslag som det nuværende viser erfaringen, at ledighedsperioderne øges kraftigt. Overledigheden skyldes manglende erfaringerne fra arbejdsmarkedet, hvilket medfører, at nyuddannede ofte har en lang søgeperiode, før de kommer i job. De længere ledighedsforløb medvirker til en marginalisering ift. arbejdsmarkedet og i værste fald, at den lediges uddannelse aldrig kommer i brug.

Unge på permanente ydelser og begrænsning af denne

I forlængelse af ministerens mål 2 er det en særlig udfordring at sikre, at unge ydelsesmodtagere ikke ender på permanente ydelser. Tilgangen til førtidspension for unge er på samme niveau i 2010 som for et år siden. Til sammenligning er tilgangen faldet med 5,7 % for øvrige aldersgrupper. I betragtning af, at de unge kun i begrænset omfang har været en del af arbejdsstyrken, er det bekymrende, at så mange unge i Syddanmark modtager førtidspension, og at udviklingen med tilgangen ikke følger samme nedadgående tendens som for de øvrige aldersgrupper.

En af hovedfødekæderne til førtidspension er de indsatsklare og midlertidigt passive kontanthjælpsmodtagere – også for unge. Ca. 20 % af alle unge på offentlig forsørgelse i Syd-

danmark er indsatsklare kontanthjælpsmodtagere, og de udgør ca. 40 % af alle indsatsklare kontanthjælpsmodtagere. Samtidig vokser antallet af unge indsatsklare kontanthjælpsmodtagere mere end antallet i de øvrige aldersgrupper.

Det er en særlig udfordring at sikre, at også de svageste unge indsatsklare gøres klar til at gennemføre en kompetencegivende uddannelse. For disse unge kan det være nødvendigt at gå en omvej omkring tilbud med uddannelsessigte – eventuelt kombineret med sociale tilbud og mentorer – før de unge bliver klar til at gennemføre en uddannelse.

5.2. Regionale fokusområder

- **Uddannelse til unge, der ikke i forvejen har en uddannelse**

Erfaringerne viser, at unge med uddannelse klarer sig bedre på arbejdsmarkedet end unge uden uddannelse. Igennem hele den erhvervsaktive alder har personer med uddannelse generelt en højere beskæftigelsesfrekvens. Hvis de unge allerede har uddannelse eller uddannelsesperspektivet skønnes udsigtsløst, er målet at skaffe de unge i ordinær beskæftigelse. For unge på sygedagpenge vil indsatsen være parallel med den generelle indsats for sygedagpengemodtagere.

- **Tidlig og intensiv indsats**

En tidlig og intensiv indsats reducerer perioden på offentlig forsørgelse for ledige jobklare særligt for borgere med kortere ledighedshistorik⁶. For unge indsatsklare kontanthjælpsmodtager har det vist sig, at en tæt kontakt – både i og uden for perioder med aktivering – skaber positive effekter.

- **Virksomhedsvendt til unge indsatsklare**

Brugen af virksomhedspraktik og brug af mentor for de svageste grupper af unge har erfaringsmæssigt en god effekt. Forsøg med virksomhedscentre viser, at særligt svagere ledige øger sandsynligheden for at komme i job eller ansættelse med løntilskud ved at gennemføre et forløb på et virksomhedscenter. Samtidig er indsatsen på virksomhedscentret med til effektivt at afklare den enkelte borgers arbejdsmarkedsperspektiv.

- **Behov for at sammentænke indsatsen**

For de mere udsatte målgrupper vil der ofte være behov for en mere intensiv og ressourceintensive indsats, og der er brug for et tværfagligt samarbejde i form af kombinations- og parallelforløb, der kobler beskæftigelses-, sociale og pædagogiske tilbud i indsatsen⁷. Dette stiller i høj grad krav om, at jobcentrene samarbejder med de mange øvrige aktører, herunder uddannelsesinstitutioner, UU, a-kasser, øvrige dele af den kommunale forvaltning m.v. Det tværgående samarbejde er afgørende for, at der skabes resultater i ungeindsatsen.

- **Indsats for de unge 15-17 årige**

⁶ Rosholm og Svarre (2010): Effekterne af samtaler i den aktive beskæftigelsespolitik.

⁷ New Insight (2009): Mulige veje til uddannelse og job for unge med psykiske barrierer.

Stigningen blandt de helt unge indsatsklare indikerer bl.a., at mange unge, når de fylder 18 år, allerede har været gennem en række problematiske forløb, der øger deres afstand til arbejdsmarkedet og mindsker sandsynligheden for, at de får en uddannelse. Der er derfor et potentielle for at få standset tilgangen til de indsatsklare unge ved at sætte fokus på de unge, inden de melder sig i jobcentret. Et tæt samarbejde mellem relevante forvaltninger i kommunen vil kunne medvirke til at nedbringe antallet af de svageste unge, der melder sig i jobcentret.

Beskæftigelsespolitisk indsatsområde:

Unge skal i uddannelse eller job

Mål:

"Jobcentrene skal sikre, at antallet af unge under 30 år på offentlig forsørgelse begrænses mest muligt"

5.3. Resultatmål

Antallet af unge under 30 år på offentlig forsørgelse skal begrænses til 21.000 personer i december 2012, svarende til et fald på 7,7 % i forhold til december 2010.

6. MINISTERENS MÅL 4 – Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere

Beskæftigelsespolitisk indsatsområde:

Flere indvandrere og efterkommere skal i job.

Mål:

"Jobcentrene skal sikre, at antallet af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere på offentlig forsørgelse begrænses mest muligt".

6.1. Analyse

Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande udgør en stadigt stigende del af arbejdsstyrken. I 2050 vil denne gruppe således udgøre 12 % af de 16-64-årige mod godt 7 % i dag. I de senere år har erhvervs- og beskæftigelsesfrekvensen for denne gruppe været stigende, ligesom både uddannelsesfrekvensen og hastigheden, hvormed uddannelserne gennemføres, er steget⁸. Det gælder ikke mindst for de kvindelige indvandrere og efterkommere.

Konjunkturskiftet fra 2008 og frem har dog betydet, at mange indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande har mistet deres job. Konkret er lønmodtagerbeskæftigelsen blandt ikke-vestlige i Syddanmark faldet med 12 % fra september 2008 til juli 2010, mens den sam-

⁸ Samspilsinfo nr. 27, 5. maj 2010 og nr. 28, 2. juni 2010

I lunde lønmodtagerbeskæftigelse er faldet med knap 8 %. Når indvandrere fra ikke-vestlige lande i Syddanmark er blevet hårdere ramt end etniske danskere af konjunkturedgangen, hænger det sammen med, at de oftere er beskæftiget på det ikke-faglærte og konjunkturfølsomme arbejdsmarked og derfor er sårbare over for svingende konjunkturer.

Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande er også fortsat overrepræsenteret inden for alle offentlige forsørgelsesydelse med undtagelse af revalidering og fleksjob. Samtidig stiger antallet af personer på offentlig forsørgelse mere for denne gruppe end for etniske danskere. Samlet set er antallet af indvandrere og efterkommere på offentlig forsørgelse steget med 6,5 % i Syddanmark fra 2009 til 2010 – det samlede antal personer på offentlig forsørgelse er til sammenligning steget med 2,5 % i samme periode.

Den konkrete overrepræsentation på de enkelte ydelser medfører nogle specifikke udfordringer, der skal håndteres. Andelen af jobklare ledighedsberørte indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der kommer i arbejdskraftreserven, er større end for etniske danskere. Det gælder specielt for de kvindelige ikke-etnisk danske kontanthjælpsmodtagere.

Ikke-vestlige borgere har endvidere signifikant længere sygedagpengeforløb end borgere med dansk baggrund, og anvendelsen af delvise raskmeldinger bliver brugt betydeligt sjældnere, end det er tilfældet for sygedagpengemodtagere med dansk baggrund.

Nogle etniske minoriteter har særlige udfordringer f.eks. traumer eller andre helbredsproblemer, manglende dansk kundskaber, manglende viden om dansk arbejdspladskultur og jobsøgning mv. For disse grupper vil det være nødvendigt at samarbejde på tværs af de kommunale forvaltninger med henblik på at sikre en målrettet og sammenhængende parallelindsats. Dette gælder især for indsatsklare og midlertidigt passive kontanthjælpsmodtagere.

Der er forholdsvist få unge offentligt forsørgede. De udgør således 15 % af gruppen mod ca. 38 % af befolkningen i den erhvervsaktive alder. Dette er et udtryk for, at stadig flere indvandrere og efterkommere gennemfører en uddannelse og derved står bedre rustet ift. at få og fastholde et job. Det er dog især pigernes uddannelsesniveau, der er steget, ligesom frafaldsprocenten på de erhvervsfaglige uddannelser stadig er højere for indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande ift. personer med dansk oprindelse.

Der er forskel fra kommune til kommune på, hvor stor en andel målgruppen udgør og karakteren af den udfordring, som kommunen beskæftigelsesmæssigt står over for. I Beskæftigelsesregion Syddanmark har især følgende jobcentre et større faktisk antal ikke-vestlige borgere på ydelse: Odense, Vejle, Esbjerg, Kolding, Sønderborg, Fredericia og Aabenraa.

Faktaboks 4: Karakteristika for indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande i Syddanmark

- Der var i 2010 41.259 indvandrere/efterkommere mellem 16 og 66 år fra ikke-vestlige lande, svarende til 5,2 % af befolkningen:
 - 22.959 var i arbejdsstyrken, svarende til 3,9 % af arbejdsstyrken.
 - 13.524 var på offentlig forsørgelse. Antallet er steget med 6,5 % fra 2009 til 2010.
- 5.915 var på førtidspension, svarende til 9,7 % af alle førtidspensionister. Antallet af indvandrere/efterkommere fra ikke-vestlige lande på førtidspension er steget med 11 %. Til sammenligning er antallet af alle førtidspensionister steget med 1,2 %.
- 2.424 personer, svarende til at 8,3 % af dagpengemodtagerne i 2010 var indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. Fra 2009 til 2010 er antallet af fuldtids-dagpengemodtagere steget mindre for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere end for personer af dansk oprindelse, hhv. 34,4 % og 42,5 %.
- 12,7 % af de jobklare kontanthjælpsmodtagere er indvandrere/efterkommere fra ikke-vestlige lande, mens 17,6 % af de indsatsklare og 27,9 % af de midlertidigt passive kontanthjælpsmodtagere er indvandrere/efterkommere fra ikke-vestlige lande.

6.2. Regionale fokusområder

Job til de jobklare

De jobklare indvandrere og efterkommere har som udgangspunkt samme behov for indsats som alle andre jobklare. Dog bør der være særlig opmærksomhed på, hvordan der søges job i en lavkonjunktur, hvor virksomhederne i højere grad benytter uopfordrede henvendelser og rekruttering via (medarbejder-)netværk.

Unge indvandrere og efterkommere i uddannelse

For unge har uddannelse 1. prioritet, som nævnt under mål 3, og det gælder også unge indvandrere og efterkommere. Særlig fokus bør der være på, at unge som et minimum får en ungdomsuddannelse. Indsatsen bør især rettes mod de unge indvandrere-drenge, der halter efter pigernes uddannelsesniveau. Mentorordning og anden understøtning af unge med risiko for frafald fra uddannelse bør indgå som vigtige redskaber i ungeindsatsen for indvandrere og efterkommere.

En aktiv og virksomhedsvendt indsats gør en forskel

Den bedste form for integration sker via arbejdsmarkedet. Virksomhedspraktik har vist sig at have en særlig positiv effekt på unge ikke-etniske indsatsklare kontanthjælpsmodtagere – også i forhold til at motivere til uddannelse⁹. Der er således grund til at øge brugen af virksomhedsrettede tilbud, herunder brug af virksomhedscentre, i indsatsen, så anvendelsesgraden kommer op på minimum samme niveau, som for de etniske danskere i samme målgruppe.

Tværgående indsats

Den virksomhedsrettede indsats bør, hvor det er relevant, kombineres med sociale eller sundhedsrelaterede tilbud. Strategien bør være hurtigst muligt at få afdækket borgernes ressourcer og iværksætte en målrettet indsats med henblik på at gøre dem klar til job eller ud-

⁹ SEBI

dannelse. Anvendelse af mentor kan være et godt redskab til at øge den virksomhedsrettede aktivering for nydanskere.

Brugen af delvise raskmeldinger

Brugen af delvise raskmeldinger over for sygemeldte anvendes i langt mindre grad over for indvandrere end over for sygemeldte med dansk oprindelse. Der bør være fokus på at øge brugen, da analyser har vist, at delvis raskmelding har en positiv effekt på selvforsørgelsesgraden uanset herkomst.

6.3. Resultatmål

Antallet af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere på offentlig forsørgelse skal begrænses til **15.500 personer i december 2012, svarende til et fald på 4,1 % i forhold til december 2010.**

7. KONTRAKTFORHOLD

Kontrakten træder i kraft den 1. januar 2012 og løber indtil 31. december 2012.

Kontrakten er en gensidig aftale mellem beskæftigelsesministeren/direktøren for Arbejdsmarkedsstyrelsen, Det regionale Beskæftigelsesråd samt regionsdirektøren, om de væsentligste beskæftigelsespolitiske mål og prioriteringer for beskæftigelsesindsatsen i regionen i 2012.

Med kontrakten forpligter Det regionale Beskæftigelsesråd og regionsdirektøren sig til at fokusere indsatsen på de opstillede mål og prioriteringer, herunder følge op på om den konkrete indsats sikrer de nødvendige resultater ift. de opstillede mål og prioriteringer.

Med kontrakten godkender Beskæftigelsesministeren/Arbejdsmarkedsstyrelsen de opstillede mål og prioriteringer.

Det ansvar, som en kontraktpart påtager sig ved underskrivelsen af kontrakten, dækker alene det område, som kontraktparten er ansvarlig for efter gældende lovgivning.

Det indebærer, at de kompetenceforhold, rettigheder og forpligtelser, der i Styringsloven er fastlagt for ministeren, Arbejdsmarkedsstyrelsen, Det regionale Beskæftigelsesråd og regionsdirektøren, er gældende.

Gældende lovgivning og hjemmelskrav, budget- og bevillingsregler, administrativt fastsatte regler og retningslinier, overenskomster mv. skal følges, med mindre der på sædvanlig måde er skaffet hjemmel til fravigelse.

De mål og resultatkrav, der er fastsat i denne kontrakt, kan genforhandles, hvis forudsætningerne enten fra regionalt eller centralt hold ændres væsentligt.

Ministeren kan af egen drift ud fra en vurdering af behovet for en justering af beskæftigelsesindsatsen eller som følge af nye forpligtelser vedr. indsatsen tage initiativ til ændring af kontrakten.

Formanden for Det regionale Beskæftigelsesråd

For Det regionale Beskæftigelsesråd (RBR) betyder underskrift på kontrakten, at de opstillede beskæftigelsespolitiske mål og resultatkrav udtrykker rådets beskæftigelsespolitiske mål og prioriteringer.

Regionsdirektøren

For Regionsdirektøren betyder underskrift på kontrakten en forpligtelse til at fokusere beskæftigelsesregionens ressourcer, organisation og aktiviteter på kontraktopfyldelsen.

Direktøren for Arbejdsmarkedsstyrelsen

For ministeren/Arbejdsmarkedsstyrelsen betyder underskrift på kontrakten en godkendelse af beskæftigelsesregionens mål og resultatkrav. Godkendelsen betyder, at der stilles krav til regionens resultatniveau, samtidig med at underskriften forpligter til genforhandling og justering af målene, hvis forudsætningerne ændres afgørende.

BESKÆFTIGELSESEKONOMISK SYDDANMARK

Dannebrogsgade 3, 2. sal

5000 Odense C

Tlf. 72223800

E-mail: brsyd@ams.dk

www.brsyddanmark.dk

